

TOMRA

Etiske retningslinjer

Mai 2023

www.tomra.com

Innhold

Vår måte å gjøre ting på	3	Beskyttelse av eiendeler	10
Melding fra vår administrerende direktør	3	Informasjonssikkerhet	11
Vår visjon, misjon, kultur og våre verdier	4	Sikker behandling av informasjon	11
Hvem blir berørt av våre etiske retningslinjer?	5	IT-ressurser	11
Ansvarsområder	6	Datavern	12
Ditt ansvar	6	Immaterielle rettigheter	12
Ansvarsområder for ledere	6	Vedlikehold av poster	13
Hva skjer hvis jeg bryter retningslinjene?	7	Forvalte tredjeparts interaksjoner	14
Stille spørsmål og rapportere bekymringer	7	Bekjempelse av bestikkelser og korrupsjon	14
Rettigheter og arbeidsmiljø	8	Gaver og gjestfrihet	15
Helse, miljø og sikkerhet (HMS)	8	Interessekonflikt	15
Like muligheter	8	Innsidehandel	16
Menneskerettigheter	9	Konkurranselov og antitrust	17
Trakassering	9	Bekjempelse av hvitvasking	17
		Etterlevelse av handelsregler	18

Melding fra vår administrerende direktør

Helt siden TOMRA ble grunnlagt i 1972, har selskapskulturen vår vært forankret i prinsipper om ærlighet og integritet, med et hovedmål om å skape løsninger for en bedre virksomhet og en mer bærekraftig verden. Vi har vært så heldige å oppnå svært gode resultater og et solid omdømme som en globalt ledende virksomhet som fremmer ressursrevolusjonen. Det er avgjørende for oss å bevare dette omdømmet om vi skal lykkes i fremtiden. Dette krever at vi alltid sørger for å bevare og etterleve verdiene våre, uansett hvor vi gjør forretninger.

Fordi vi har aktiviteter verden over, har vi et ansvar for å overholde en lang rekke lover og forskrifter i tillegg til verdiene våre. Vårt globale fotavtrykk innebærer også at vi samarbeider med leverandører, kunder og partnere med ulike bakgrunner og kulturer. Derfor er det spesielt viktig at vi forstår og omfavner dette mangfoldet, samtidig som vi er tro mot selskapets verdier og overholder de etiske retningslinjene.

Det er også viktig at vi i tillegg til de primære oppgavene våre, som handler om å levere gode løsninger til kundene våre, tenker på hvordan vi påvirker samfunnet og hvilke muligheter vi har til å oppmuntre og bidra til en utvikling for å skape en bedre verden. Vi må strebe etter å være en rollemodell i lokalsamfunnene våre, fremme sikre og sunne arbeidsplasser, vise omsorg for miljøet, kjempe for å styrke menneskerettighetene og bidra til en bærekraftig økonomisk utvikling.

Våre etiske retningslinjer forklarer hvilket ansvar vi alle har for å skjøtte forretningsvirksomheten vår med integritet og respekt for alle mennesker. Enten du er en ansatt, leder, ansatt på kontrakt eller ekstern partner, forventes det at du forstår og overholder våre etiske retningslinjer. Ved å følge disse retningslinjene bidrar du til å opprettholde TOMRAs rykte som en virksomhet med et godt omdømme som leder an i ressursrevolusjonen med lidenskap, innovasjon og ansvar.

Vår visjon, misjon, kultur og våre verdier

Vår visjon er å lede ressursrevolusjonen innen forretningsstrømmene knyttet til panning, materialgjenvinning, mat, resirkulering og gruvedrift – noe som muliggjør bedre utnyttelse av verdens naturressurser.

Vår misjon er å skape sensorbaserte løsninger for optimal ressursproduktivitet, noe som gjør bærekraft lønnsomt – med økt relevans og mening.

TOMRA-kulturen er forankret i prinsippene om ærlighet og respekt for alle mennesker. Vellykkede bedrifter er fullstendig avhengige av tillit og et godt omdømme. TOMRAs virksomhet krever en høy grad av omsorg, ærlighet og integritet.

TOMRAs kjerneverdier blir sett på som en av de mest kritiske aspektene ved bedriftskulturen vår, noe som gjenspeiler forventningene til hvordan vi oppfører oss og tilnærmer oss de daglige oppgavene.

Våre verdier tjener som grunnlag for beslutningene vi tar, og bidrar til å klargjøre arbeidet vårt og hvordan vi skal samhandle med kundene våre og andre interessenter.

Vi mener at vår pålitelige teknologi og vårt partnerskap vil gi bedre virksomhet og et bedre miljø.

Innovation

Vi mener at kreative løsninger på dagens utfordringer vil skape en bedre fremtid.

Passion

Vi mener at mennesker vil ha størst innvirkning når de virkelig bryr seg om det de holder på med.

Responsibility

Vi mener at hver og én av oss er ansvarlige for å utgjøre en forskjell for kundene våre, menneskeheten og jorden.

Hvem blir berørt av våre etiske retningslinjer?

Hovedformålet med TOMRAs etiske retningslinjer er å sikre at alle ansatte, og alle som handler på vegne av TOMRA, utfører aktivitetene sine på en etisk måte. Som TOMRA-ansatt skal du alltid strebe etter å utøve god dømmekraft, omsorg og vurdering i tjenesten din for selskapet.

Disse etiske retningslinjene gir et rammeverk for hva TOMRA anser som ansvarlig opptreden, men er ikke uttømmende.

Ansatte på kontrakt som jobber for et selskap hos TOMRA, må også følge retningslinjene. Entreprenører og konsulenter som er agenter for, eller arbeider på vegne av eller i navnet til et TOMRA-selskap (gjennom utkontraktering av tjenester, prosesser eller forretningsaktiviteter), er pålagt å følge retningslinjene når de handler på vegne av oss. Retningslinjene vil bidra til å sikre etterlevelse av lover og forskrifter.

TOMRA forventer at alle forretningspartnere retter seg etter tilsvarende prinsipper i deres egen virksomhet.

Ditt ansvar

De etiske retningslinjene gjelder for deg. De fastsetter grensene som alle TOMRA-ansatte og -representanter må forholde seg til hver dag, uten unntak. Les dem. Forstå dem. Følg dem. Det er også ditt ansvar å overholde alle gjeldende lover og forskrifter, både internasjonale og lokale.

Ditt ansvar

- Forstå risikoene i rollen din og hvordan du håndterer dem.
- Finne ut mer om retningslinjene og prosedyrene som er knyttet til jobben din, og forstå hvordan du bruker dem i det daglige arbeidet.
- Holde deg oppdatert på utviklingen i området ditt eller bransjen din som kan påvirke TOMRAs overholdelse av lover og forskrifter eller selskapets omdømme i markedet.
- Be om råd når noe er uklart. Spør hvis du er usikker på om en aktivitet er juridisk eller etisk akseptabel.
- Sørg for at alle tredjeparts entreprenører, agenter eller konsulenter du jobber med, er klar over at vi er bundet av retningslinjene våre, og at de må handle i henhold til dette.
- Delta aktivt i opplæring og aktiviteter knyttet til samsvar.
- Si ifra. Du har plikt til å rapportere eventuell mistanke om brudd på retningslinjene.
- Husk følgende: Uansett hvilken rolle du har i TOMRA, forventer vi at du forplikter deg til å følge retningslinjene i arbeidet du gjør hver eneste dag.

Ansvarsområder for ledere

Vi tror på en flat organisasjonsstruktur og en åpen dialog – det vil si at lederskap ikke handler om titler, det handler om atferd.

Lederne våre er forpliktet til å fremme våre etiske standarder og fungere som rollemodeller for teamene sine. Vi forventer at ledere viser lederskap ved å følge retningslinjene våre og opprettholde en kultur der det er normalt å gjøre det rette, og der folk våger å varsle.

Som leder må du:

- Alltid gå foran som et godt eksempel.
- Forstå risikoen knyttet til brudd på retningslinjene som gjelder i virksomheten eller funksjonen din, og prosedyrene for å redusere dem.
- Sørg for at de ansatte forstår prosedyrene de må følge for å unngå brudd på retningslinjene.
- Sørg for at alle som er nye i teamet ditt, straks blir orientert om våre etiske retningslinjer og hvor de kan søke råd og støtte.
- Sørg for at teammedlemmene dine deltar i obligatorisk opplæring og aktiviteter knyttet til samsvar.
- Skape et miljø der ansatte føler at det er trygt å si ifra og stille spørsmål uten risiko for represalier.
- Si ifra hvis du blir fortalt om et mulig brudd på retningslinjene, det er din plikt. Du kan rapportere dette til en samsvarsansvarlig (Compliance Officer).
- Sørg for å holde alle rapporterte bekymringer konfidensielle.
- Være konsekvent når du håndhever standardene våre og holder folk ansvarlige for oppførselen sin på jobben.
- Følge TOMRA-prinsippene for lederskap.

Hva skjer hvis jeg bryter retningslinjene?

Vi tolererer ikke brudd på retningslinjene eller loven. Brudd på disse og andre relevante retningslinjer kan resultere i disiplinærtiltak, opp til og inkludert oppsigelse.

I noen tilfeller kan TOMRA rapportere et brudd til relevante myndigheter, noe som i tillegg kan føre til søksmål, bøter eller fengsel. Alle disiplinærtiltak vil være rimelige, forholdsmessige og i samsvar med gjeldende retningslinjer og lover.

Stille spørsmål og rapportere bekymringer

TOMRA fremmer åpenhet og gjennomsiktighet i alle aktivitetene våre, og alle ansatte og forretningspartnere oppfordres til å rapportere eventuelle brudd på TOMRAS etiske retningslinjer eller andre retningslinjer.

Hvis du ønsker råd om en sak knyttet til retningslinjene eller ønsker å rapportere en bekymring, kan du snakke med linjelederen din, en samsvarsansvarlig eller en People & Organisation-representant. Alternativt kan du rapportere bekymringen din på [varslingsportalen](#). Slike bekymringer eller klager kan rapporteres konfidensielt, på ditt foretrukne språk og – hvis du synes det er nødvendig – anonymt.

Hvis du vet eller mistenker at noen bryter retningslinjene, har du en plikt til å si ifra. Hvis du ikke gjør noe, risikerer du TOMRAS omdømme og økonomiske straffer som vil påvirke TOMRAS bunnlinje. Ved å rapportere en bekymring, gir du også TOMRA muligheten til tidlig å oppdage et potensielt eller faktisk brudd på retningslinjene våre.

TOMRA vil ikke tolerere noen form for gjengjeldelse rettet mot noen som melder fra om en bekymring i god tro om et mulig brudd på retningslinjene. Enhver handling eller trussel om gjengjeldelse mot TOMRA-ansatte vil faktisk bli behandlet som et alvorlig brudd på våre retningslinjer.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Hos TOMRA er vi lidenskapelig opptatt av å lede ressursrevolusjonen, og vi har forpliktet oss til å tilby et trygt sted for de ansatte, kundene våre og miljøet vi driver virksomhet i. Vi fokuserer på å fremme et arbeidsmiljø som omfavner kulturelt mangfold, inkludering og trivsel gjennom trygge mennesker. Vi skaper et miljø våre ansatte kan leve et godt liv og komme seg trygt hjem hver dag. Risikoen varierer fra sted til sted. Alle ansatte må forstå de lokale risikoene og bidra til å forhindre og redusere dem for å beskytte ansatte, miljø, infrastruktur, informasjon, eiendeler og omdømmet til selskapet.

TOMRA opprettholder høye standarder for sosial og miljømessig ytelse. Vi følger konsekvent disse høye standardene, uavhengig av tilfeller der det finnes mindre strenge nasjonale forskrifter. Vi er forpliktet til å minimere virkningen av virksomhetene våre på miljøet med metoder som er sosialt ansvarlige og bærekraftige.

Alle TOMRA-selskaper, entreprenør og fellesforetak under TOMRAs operative kontroll må ha en systematisk tilnærming til håndteringen av helse, miljø og sikkerhet (HMS). HMS er utformet for å sikre overholdelse av loven, standarder og prosedyrer, for å oppnå kontinuerlig forbedring av ytelse.

Ditt ansvar

- Iverksette tiltak som bidrar til et sunt og trygt arbeidsmiljø. Alle har et ansvar for HMS.
- Forstå og overhold alle HMS-retningslinjene som gjelder for deg, inkludert internasjonale og lokale lover og forskrifter.
- Implementere TOMRA-administrasjonsverktøy og -prosesser for å finne og redusere HMS-bekymringer på arbeidsplassen.
- Stille spørsmål om usikker eller upassende virksomhet, og grip om nødvendig inn for å løse problemene.
- Rapportere og iverksette nødvendige tiltak ved en potensiell HMS-hendelse så snart du blir oppmerksom på den.

Like muligheter

Vi har en lidenskapelig tro på at mangfold, rettferdighet og inkludering gjør oss sterkere. TOMRA er forpliktet til en inkluderende arbeidskultur, og setter pris på og anerkjenner at hver person er unik, verdifull og skal respekteres for sine individuelle evner.

TOMRA godtar ingen form for diskriminering basert på etnisitet, farge, religion, kjønn (inkludert graviditet), legning, kjønnsidentitet, sivilstand, nasjonal opprinnelse, fagforeningsmedlemskap, alder, psykisk eller fysisk funksjonshemming, amnesti osv., uten at denne listen anses som uttømmende.

TOMRA skal gi lik ansettelsesmulighet og behandle alle ansatte på en rettferdig måte. TOMRAs ansatte skal basere alle ansattrelaterte beslutninger, for eksempel i forbindelse med rekruttering, opplæring, kompensasjon og forfremmelse, på forretningsbehov, jobbkrav og individuelle kvalifikasjoner, inkludert potensial. Vi ønsker å opprettholde en mangfoldig og inkluderende kultur der alle føler seg verdsatte og respekterte, fra våre ansatte til kunder og partnere.

Ditt ansvar

- Basere eventuelle ansettelsesbeslutninger, inkludert ansettelse, evaluering, forfremmelse, opplæring, utvikling, irrettesettelse, kompensasjon og oppsigelse, på forretningsbehov, jobbkrav og individuelle kvalifikasjoner, inkludert potensial.
- Forstå verdien av mangfold, rettferdighet og inkludering, og ikke diskriminer på noen som helst måte.

Menneskerettigheter

Det er helt avgjørende for TOMRA at vi utøver virksomheten vår på en måte som respekterer menneskerettighetene. Våre retningslinjer og standarder hjelper oss med å etablere rettferdig arbeidspraksis og et positivt arbeidsmiljø.

Vi overholder gjeldende lover, forskrifter og internasjonalt anerkjente menneskerettigheter gjennom hele vår egen virksomhet, og engasjerer oss regelmessig med våre leverandører, entreprenører og andre forretningspartnere for å bidra, både direkte og indirekte, til den generelle trivselen i lokalsamfunnene vi driver virksomhet i.

Ditt ansvar

- Opprettholde høy bevissthet om relevante menneskerettighetsrisikoer i virksomheten vår og i virksomheten til våre eksterne partnere.
- Sørg for at alt arbeid utføres i samsvar med TOMRAs forpliktelser overfor menneske- og arbeidstakerrettigheter.
- Motsette deg alle former for menneskehandel, tvangsarbeid og ulovlige former for barnearbeid i vår virksomhet eller verdikjede.
- Si ifra hvis du vet om eller mistenker eventuelle brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter knyttet til virksomheten vår. Det er din plikt å snakke med lederen din, People & Organisation eller en samsvarsansvarlig.

Trakassering

TOMRA tolererer ingen form for trakassering. Vi tolererer ikke handlinger, oppførsel eller atferd som er ydmykende, skremmende, støtende eller fiendtlig.

Trakassering kan være en håndbevegelse eller være av verbal, fysisk, visuell, skriftlig eller seksuell karakter. Det kan være en enkelt handling eller gjentatte handlinger.

Ditt ansvar

- Ta grep for å skape og opprettholde et godt, psykisk trygt arbeidsmiljø.
- Behandle alltid andre med respekt, og unngå situasjoner som kan oppfattes som upassende.
- Alltid gi tilbakemeldinger, kritikk og utfordringer på en hensiktsmessig og respektfull måte. Vær oppmerksom på kulturell sensitivitet og forskjeller.
- Aldri komme med fysiske eller verbale trusler eller ydmykelser, upassende vitser eller kommentarer, og vis aldri respektløst materiale.
- Si ifra hvis du opplever eller er vitne til noen som helst form for trakassering. Du kan alltid kontakte linjelederen din, People & Organisation eller en samsvarsansvarlig.

Beskyttelse av eiendeler

TOMRAs eiendeler finnes i mange forskjellige former – fysiske, elektroniske, finansielle og immaterielle. Enten det er en bærbar datamaskin, telefon, programvare, teknologi eller merkevare eller til og med et anlegg eller en bygning som tilhører TOMRA, forventer vi at alle skal ta godt vare på eiendelene våre.

Å ta selskapets eiendeler fra anleggene våre uten tillatelse eller med forsett avgi feilerklæringer angående registrert arbeidstid eller refusjoner, blir ansett som tyveri eller svindel.

Ditt ansvar

- Ivareta og bruk TOMRAs eiendeler på riktig måte. Beskytte eiendelene våre mot tap, skade, misbruk, svindel, tyveri, urettmessig tilegnelse, overtredelser og andre former for misbruk. Være oppmerksom på risikoen for tyveri.
- Du må ikke skjule, endre eller ødelegge dokumenter på ulovlig vis.
- Bare be som refusjon for rimelige og godkjente representasjonsutgifter.
- Sørg for at dokumenter som brukes til å skaffe selskapets midler og eiendom, er nøyaktige og fullstendige. Dette inkluderer timelister, fakturaer, stønadkrav og reise- og utgiftsrefusjonsrapporter samt underliggende dokumentasjon. Unøyaktige eller ubegrunnede poster kan bli behandlet som svindel.
- Respektere andres eiendeler.

Sikker behandling av informasjon

Informasjonssikkerheten hos Tomra skal bygge opp under forretningsvirksomheten, tilliten og omdømmet ved å forhindre og begrense følgene av uønskede sikkerhetshendelser

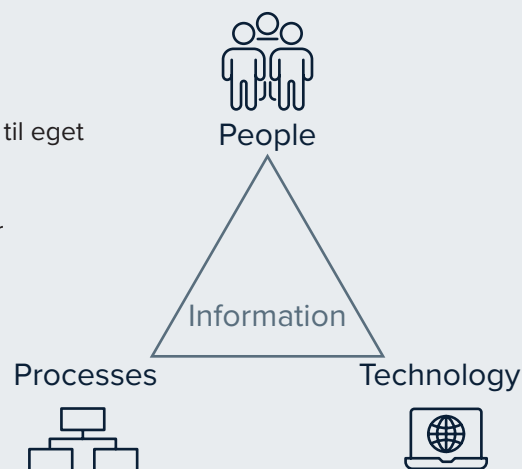
Informasjonssikkerhet påvirker alle forretningsprosesser hos TOMRA, og er en forutsetning for å sikre at vi leverer trygge løsninger til markedsplassen som våre kunder, ansatte og andre interessenter stoler på.

Tilstrekkelig sikring av informasjon skal sikres av:

- **Mennesker:** ansatte og entreprenører som legger til rette for en positiv sikkerhetskultur gjennom personlig ekspertise, engasjement og proaktive holdning.
- **Prosesser:** rutiner som gir et etablert sikkerhetsrammeverk som er enkelt å forstå og følge
- **Teknologi:** infrastruktur som etableres og brukes i samsvar med TOMRAS retningslinjer for IT-sikkerhet

Ditt ansvar

- Sørge for at du har tilstrekkelig sikkerhetskompetanse i forhold til eget ansvar.
- Følge TOMRAS retningslinjer for informasjonssikkerhet.

IT-ressurser

TOMRA leverer det nødvendige utstyret og sørger for tilgang til informasjon som er nødvendig for å utføre arbeidet vårt på en sikker og kompatibel måte. Disse ressursene inkluderer maskinvare, programvare og alle data som kreves for at vi skal kunne nå målene våre.

Informasjon som produseres og lagres på systemene og nettverkene våre, er TOMRAS eiendom og kan bare brukes i samsvar med gjeldende lov og interne retningslinjer.

Ditt ansvar

- Overholde TOMRAS retningslinjer for og krav til IT-sikkerhet. Utøve god dømmekraft når du bruker elektroniske kommunikasjons- og informasjonssystemer.
- Holde din personlige bruk av TOMRA IT og elektronisk kommunikasjon, inkludert bruk av sosiale medier, sporadisk og kort.
- La være å bruke personlige e-postkontoer til arbeidskommunikasjon, med mindre linjelederen din har godkjent at du gjør det. La være å bruke TOMRA-navnet eller -merket i personlige e-poster.
- Arbeide for å beskytte den sensitive informasjonen som er lagret på TOMRAS elektroniske systemer.
- Aldri bruke IT-systemene våre til å utføre ulovlige eller uetiske aktiviteter, inkludert nedlasting eller sending av støtende materiale.
- Respektere opphavsretten til dataprogramvare, og overhold vilkårene for programvarelisenser. Du må ikke dele IT-påloggingsdetaljene dine hos TOMRA med andre.

Datavern

TOMRA anerkjenner den grunnleggende betydningen av personvern for alle individer, og streber etter å sikre at alle interaksjoner med selskapet vårt beskyttes og forvaltes på en måte som oppfyller eller overgår alle juridiske krav.

Vi respekterer personvernrettighetene til våre ansatte, kunder, leverandører og forretningspartnere, og er forpliktet til å forvalte personopplysninger på en profesjonell, lovlig og etisk måte.

Personopplysninger er bredt definert som all informasjon knyttet til en identifisert eller identifiserbar person, for eksempel navn og kontaktinformasjon, samt resultatvurderinger og informasjon om lønn. Mer privat informasjon, for eksempel etnisk opprinnelse, helsedata, legning, kriminell atferd eller fagforeningsmedlemskap, er sensitive personopplysninger underlagt strengere krav.

Vi kan bare behandle personopplysninger for legitime formål, og opplysningene må være nøyaktige og relevante for formålet de ble samlet inn for, samt riktig beskyttet mot upassende tilgang eller misbruk. Når opplysningene skal overføres til tredjeparter, må de være hensiktsmessig ivaretatt.

Hvis vi ikke overholder disse kravene, risikerer vi å skade enkeltpersoner, bli beordret til å avslutte behandlingen, og kan risikere bøter eller søksmål. Dessuten setter vi TOMRAs omdømme i fare.

Ditt ansvar

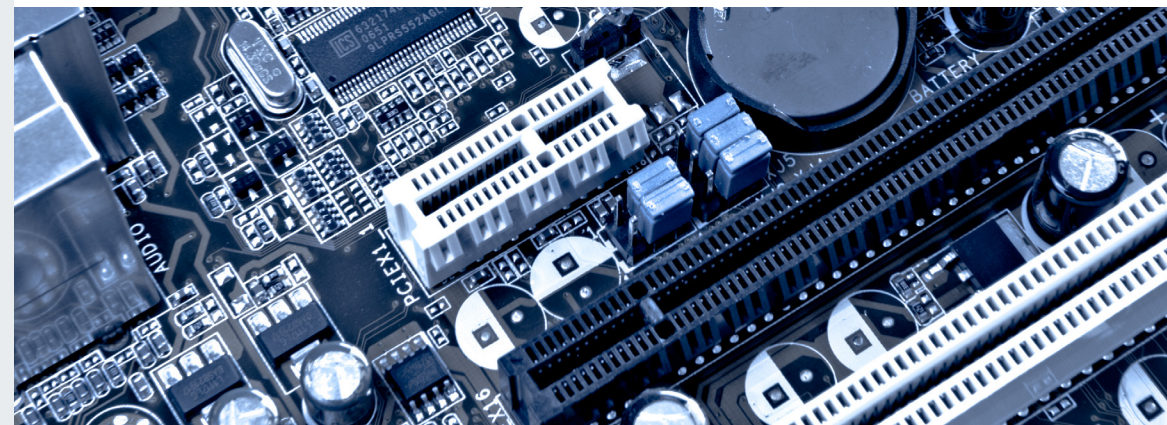
- Samle inn, bruke og lagre personopplysninger bare i samsvar med gjeldende lover, prinsipper for datavern og TOMRAs retningslinjer.
- Identifisere eventuelle personvernrisikoer før du samler inn, bruker, beholder eller avslører personopplysninger, for eksempel i et nytt IT-system, prosjekt eller markedsføringsinitiativ.

- Sørg for at personopplysninger blir behandlet bare for spesifikke, definerte og legitime formål ved å bruke et absolutt minimum av personopplysninger som er nødvendig for å behandle dem.
- Sørg for at personopplysninger holdes oppdatert og slettes når det ikke lenger er behov for dem.
- Å alltid beskytte personopplysninger og forhindre utilsiktet avsløring.
- Be om råd når du er usikker på om du trenger samtykke eller hvordan du skal beskytte personopplysninger
- Rapportere omgående hvis du mistenker et datainnbrudd som involverer personopplysninger.

Immaterielle rettigheter

Immaterielle rettigheter som patenter, forretningshemmeligheter, varemerker, opphavsrett og design, er verdifulle TOMRA-eiendeler. Disse immaterielle eiendelene må forvaltes og beskyttes på riktig måte. Generelt eier TOMRA alle nye immaterielle rettigheter som er skapt av TOMRA-ansatte.

TOMRAs generelle retningslinjer for åpenhet og transparens skal ikke forhindre hensiktsmessig beskyttelse av informasjon som kan være av verdi for TOMRAs forretningsinteresser.

Annen informasjon enn generell forretningskunnskap og arbeidserfaring som blir kjent for deg i forbindelse med at du utfører arbeidet ditt, skal betraktes som konfidensiell og behandles som sådan. Av relevans er reglene mot å utnytte konfidensiell informasjon til personlig vinning for deg selv eller andre. Det er like viktig at vi respekterer og unngår å krenke andres immaterielle rettigheter. Hvis ikke, risikerer vi skade på virksomheten vår og omdømmet vårt, og det kan påvirke vår evne eller lisens til å drive virksomhet. Alle ansatte må følge TOMRA-gruppens retningslinjer for immaterielle rettigheter.

Ditt ansvar

- Bruke TOMRAs merker og varemerker på riktig måte og i henhold til merkevarestandardene.
- La være å utlevere TOMRAs konfidensielle informasjon utenfor TOMRA uten tillatelse eller en hensiktsmessig skriftlig avtale, og du må lage en oversikt over informasjonen som er gitt i henhold til avtalen.
- Klassifisere, merke, lagre og dele alle TOMRA-data, informasjon og dokumenter i samsvar med TOMRAs retningslinjer for klassifisering, og sikre at tilgang til informasjon og dokumenter bare gis til personer med et legitimt behov.
- La være å ta, få tilgang til, gi tilgang til eller bruk noe av TOMRAs proprietære informasjon eller andre immaterielle rettigheter uten godkjenning etter at du har sluttet hos TOMRA.
- La være å ta imot konfidensiell informasjon fra en tredjepart med mindre du har tillatelse til å gjøre det og har samtykket til å motta den i henhold til en skriftlig forhåndsavtale.
- La være å misbruke konfidensiell informasjon fra en tredjepart.
- Rådføre deg med en representant for immaterielle rettigheter hvis du er ansvarlig for å lansere nye merkevarer i et marked eller ny proprietær teknologi. Dette er for å redusere risikoen for at TOMRA krenker andres immaterielle rettigheter.

- Varsle lederen din eller en representant for immaterielle rettigheter hos TOMRA hvis du oppdager at TOMRA krenker tredjeparts immaterielle rettigheter. Et slikt varsel skal bare identifisere fakta, og skal ikke inneholde noen mening om gyldigheten av eventuelle krenkelser av immaterielle rettigheter.
- Si ifra hvis du oppdager at en tredjepart krenker eller misbruker TOMRAs immaterielle rettigheter, for eksempel ved å videresende dokumenter som inneholder konfidensiell informasjon. Det er du pliktet til.

Vedlikehold av poster

Som bransjeleder og offentlig selskap har TOMRA et ansvar for å kommunisere rettidig, fullstendig og nøyaktig med interessentene våre, statlige regulatorer og offentligheten i alle selskapets virksomheter. Alle registrene våre skal utarbeides i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og relevante regnskapsstandarder.

Som TOMRA-ansatt har du ansvar for å vedlikeholde nødvendige registre over selskapets virksomhet og forretningsforbindelser. Ingen falske, villedende eller kunstige oppføringer kan gjøres i TOMRAs regnskap og registre. Alle transaksjoner må være fullstendig dokumentert og registrert i TOMRAs regnskapsbilag.

Ansatte, spesielt våre toppledere og finansielle ledere, forventes å følge den høyeste standarden for nøyaktighet når slikt materiale utarbeides. Ingen informasjon skal holdes skjult for de interne revisorene eller de uavhengige revisorene.

Ditt ansvar

- Sørg for at du er kjent med og overholder systemet vårt for informasjonsstyring og sikkerhetsklassifisering ved håndtering av selskapsinformasjon.
- Sørg for at dataene og informasjonen du sender inn til våre regnskap, registre og offentlig kommunikasjon, er nøyaktige, fullstendige og pålitelige. Dette inkluderer både finansiell og ikke-finansiell informasjon, for eksempel miljødata og driftsrapporter.

Bekjempelse av bestikkelser og korrupsjon

Korrupsjon undergraver legitim virksomhet, forvansker konkurranse og utsetter selskaper og enkeltpersoner for risiko.

Hos TOMRA bygger vi relasjoner basert på tillit, og vi er fast bestemt på å opprettholde og forbedre omdømmet vårt. Selv ubegrunnede påstander om bestikkelser og korrupsjon, kan skade TOMRAs omdømme.

Vi har nulltoleranse for korrupsjon i noen som helst form, inkludert bestikkelser, svindel, tilretteleggingsbetalinger og uetisk påvirkning. Vi må være svært forsiktige når vi har befatning med interessekonflikter, gaver, gjestfrihet og utgifter, ettersom de kan utgjøre eller føre til korrupsjon avhengig av omstendighetene.

Ettersom TOMRAs hovedkontor er i Norge, må alle ansatte og forretningspartnere – som handler på TOMRAs vegne – overholde norsk antikorrupsjonslov i tillegg til lokale og internasjonale lover. Norsk antikorrupsjonslov omfatter både privat og offentlig sektor.

Å forholde seg til myndighetspersoner kan utgjøre en større bestikkelsesrisiko, så du må følge de obligatoriske kravene.

Ditt ansvar

- La være å tilby, betale, foreta, be om eller ta imot en personlig betaling, gave eller tjeneste i bytte mot gunstig behandling eller forretningsfordeler. Du må ikke tillate at noen andre gjør det på dine vegne.
- La være å foreta tilretteleggingsbetalinger. Hvis det er bedt om tilretteleggingsbetaling, må du umiddelbart rapportere dette til linjelederen eller gruppens samsvarsansvarlige.
- Sørg for at du vet hvem du gjør forretninger med, gjennom en grundig selskapsgjennomgang. Spesielt når du har befatning med agenter/konsulenter/distributører som handler på TOMRAs vegne.
- Delta i nødvendig antikorrupsjonsopplæring og tilknyttede aktiviteter. Forstå risikoene du står overfor i arbeidet ditt.
- Følge bedrifts- og forretningsmessige retningslinjer for gaver, underholdning og andre goder knyttet til forretningsvirksomhet. Husk at det å gi gaver, underholdning eller noe annet av verdi til statsansatte, er strengt regulert og ofte forbudt.
- Rapportere korrupt atferd. Hvis du overser mistanker om bestikkelser og korrupsjon, kan det resultere i ansvar for TOMRA og enkeltpersoner.

Gaver og gjestfrihet

Forholdet til forretningspartnerne våre kan bygges og styrkes gjennom legitime nettverk og sosial interaksjon. Det å gi eller ta imot gaver og gjestfrihet kan imidlertid betraktes som korrupsjon i visse situasjoner.

Det er viktig å gjøre det rette – og å bli sett når du gjør det. Av denne grunn har vi klare retningslinjer for de ansatte om når og under hvilke omstendigheter det å ta imot gaver og gjestfrihet fra forretningspartnere, eller å tilby dem, er akseptabelt eller ikke. Åpenhet er viktig for å beskytte deg selv og selskapet.

Særlig skal du aldri la gaver og gjestfrihet du er tilbudt eller har mottatt, påvirke forretningsbeslutninger eller gi andre en grunn til å mistenke dette. Kontakten skal ikke være overdreven eller hyppig.

Du skal ikke – for å oppnå eller beholde fordeler i virksomheten – tilby, love eller gi noen utilbørlig fordel til en offentlig tjenesteperson (eller en tredjepart) for å få personen til å handle eller avstå fra å handle i samsvar med sine offisielle plikter.

Ditt ansvar

- La være å, verken direkte eller indirekte, tilby, gi, be om eller ta imot:
 - ulovlige eller upassende gaver eller gjestfrihet, kontanter eller kontantekvivalenter (inkludert kostgodtgjørelse, med mindre dette er kontraktmessig avtalt), kjøretøy, personlige tjenester eller lån i forbindelse med TOMRA-virksomhet;
 - gaver og gjestfrihet der forretningspartneren er fraværende;
 - i perioder når viktige forretningsbeslutninger skal tas og kontrakter skal signeres;
 - gaver og gjestfrihet som overskrider foreskrevne verdigrænser, med mindre godkjenning fra linjelederen og andre nødvendige godkjenninger er innhentet.

- Følge interne retningslinjer og andre retningslinjer når du tilbyr gaver og gjestfrihet til en offentlig tjenesteperson. Ikke tilby eller betal for: ekstra reisedager til turistmål eller private besøk, familiemedlemmer/gjester.
- Be om veiledning fra linjelederen din eller en samsvarsansvarlig når du er i tvil om hvorvidt noe er akseptabelt eller passende.

Interessekonflikt

Interessekonflikter kan oppstå når dine personlige forhold, deltakelse i eksterne aktiviteter eller interesse for et annet foretak, kan påvirke eller bli oppfattet av andre å påvirke beslutningene dine når det gjelder TOMRAs virksomhet. En faktisk, potensiell eller oppfattet interessekonflikt kan sette både ditt og TOMRAs omdømme i fare.

TOMRA respekterer din rett til å håndtere dine personlige anliggender og investeringer, men du må ikke la beslutninger du tar hos TOMRA, bli påvirket av personlige hensyn som for eksempel relasjoner eller utenforliggende interesser knyttet til deg selv, familie eller venner.

Forutsatt at ingen faktiske, potensielle eller oppfattede interessekonflikter vil oppstå, kan du pleie kontakt med andre virksomheter og delta i ulike offentlige og ideelle organisasjoner i din egen fritid. I slike tilfeller må du imidlertid overholde alle relevante lover, forskrifter og TOMRAs retningslinjer. Hvis det er tvil, må du ta opp bekymringen med linjelederen din, en samsvarsansvarlig eller People & Organisation før du starter en ny aktivitet.

Ditt ansvar

- Ikke la noen avgjørelser du tar hos TOMRA bli påvirket av personlige hensyn som for eksempel relasjoner eller utenforliggende interesser knyttet til deg selv, familie eller venner.
- Trekke deg fra beslutningsprosesser som skaper en faktisk, potensiell eller oppfattet interessekonflikt.
- Spørre linjelederen din, en samsvarsansvarlig eller People & Organisation hvis du ikke er sikker på om det er en slik konflikt.

Innsidehandel

TOMRA er et børsnotert selskap. Som ansatt i TOMRA kan du motta innsideinformasjon knyttet til selskapet. Innsideinformasjon er kunnskap innenfor konsernet som er nøyaktig, ikke generelt tilgjengelig, og som, hvis den ble tilgjengelig, sannsynligvis vil ha en betydelig innvirkning på markedsprisen på aksjer eller andre verdipapirer knyttet til TOMRA eller et annet børsnotert selskap.

Eksempler på informasjon som kan klassifiseres som innsideinformasjon, er årsregnskap som ennå ikke er publisert, informasjon om fusjoner eller oppkjøp, store salg, informasjon om ny aksjeutstedelse, endringer i retningslinjer for utbytte, saker der store søksmål har blitt innlevert mot selskapet eller varsler om slike søksmål, eller endringer i ledelsen.

Hvis du mottar slik innsideinformasjon, vil du være underlagt visse regler i henhold til verdipapirhandelloven og EUs markedsmisbruksforordning, inkludert:

- forbud mot misbruk av innsideinformasjon.
- forbud mot å gi råd.
- taushetsplikt og aktsomhet ved forvaltning av innsideinformasjon.

Handel basert på innsideinformasjon inkluderer direkte handel i verdipapirer og overføring av innsideinformasjon til en annen person som bruker innsideinformasjonen til å drive handel med aksjer eller andre verdipapirer. Innsidehandel er både ulovlig og uhederlig.

Ditt ansvar

- La være å dele innsideinformasjon med noen med mindre du er autorisert til å gjøre det.
- La være, enten direkte eller indirekte, å handle med verdipapirer eller relaterte finansielle instrumenter utstedt av TOMRA, gi råd eller oppfordre andre til å foreta transaksjoner når du har innsideinformasjon.
- Forbudet gjelder skriftlige, muntlige eller andre typer råd. Det gjelder selv om du ikke avslører innsideinformasjonen, og omfatter både råd om handel og råd om å avstå fra å drive handel.
- Gjøre deg kjent med retningslinjer og krav knyttet til innsidehandel.
- Be Investor Relations Officer om råd hvis du lurer på om informasjonen du besitter, kvalifiserer som innsideinformasjon.

Konkurranselov og antitrust

TOMRA opererer i full overensstemmelse med alle gjeldende konkurranselover og -forskrifter som beskytter fri virksomhet og rettferdig konkurranse.

Vi forventer at TOMRA-ansatte spiller deres rolle i kampen mot ulovlig praksis. Dette inkluderer priskalking, markedsdeling, produksjonsbegrensning eller ulovlig anbudssamarbeid, misbruk av markedsrett og konkurransehennende praksis eller monopolpraksis. Dominerende foretak har et særlig ansvar for å unngå konkurransevridning, for eksempel lojalitetsrabatter og rovprising.

Unngå å innlede upassende samtaler eller inngå upassende avtaler med konkurrentene v re eller hindre dem i rettferdig konkurranse.

Ditt ansvar

- La v re å dele eller motta konkurransesensitiv informasjon uten lovlig grunn.
- Følge prinsippet om at alle beslutninger om TOMRAs priser, produksjon, kunder og markeder, må tas av TOMRA alene.
- La v re å pålegg kundene eksklusive forsyninger eller lignende forpliktelser.
- Være tydelig og konsis når du utarbeider eller forhandler avtaler – ikke bruk generelle formuleringer eller tvetydig ordlyd.
- La v re å gjøre forsøk på å fastsette en minimums- eller videresalgpris for en uavhengig forhandler, distributør eller videreforhandler.
- La v re å dele ikke-offentlig kommersiell, konfidensiell informasjon eller diskutere noe med konkurrenter som konkurrenter ikke har lov til å bli enige om.

- La v re å inngå avtaler med konkurrenter, selv ikke uformelt, om å: fastsette faste priser, for eksempel rabatter, tilleggsavgifter eller kredittvilkår; redusere eller stabilisere produksjon, kapasitet eller volum; dele opp kunder, kontoer eller markeder.
- La v re å inngå avtale med andre om å boikotte kunder eller leverandører, unntatt i forbindelse med internasjonalt pålagte statlige sanksjoner.
- Forlate bransjem ter eller andre arrangementer hvis det oppstår konkurransesensitive problemer. Sørg for at fraværet ditt registreres, og rapporter umiddelbart saken til en samsvarsansvarlig.
- Gjøre deg kjent med relevante konkurranselover og -forskrifter, TOMRAs retningslinjer og krav, samt risikoer knyttet til arbeidet ditt.
- Fullføre alle obligatoriske opplæringer og engasjementer.
- Si fra hvis du kjenner til potensielt konkurransehennende praksis eller er usikker på om praksisen er lovlig.

Bekjempelse av hvitvasking

Hvitvasking av penger skjer når utbyttet av kriminalitet blir skjult i legitime forretningstransaksjoner, eller n r legitime midler brukes til å støtte kriminelle aktiviteter, inkludert terrorisme, narkotikahandel, korrupsjon og skatteunndragelse.

Alle selskaper står i fare for å bli utnyttet på denne måten – og vi må være på vakt for å beskytte omdømmet v rt og sikre at vi overholder loven.

Ditt ansvar

- Følge eventuelle krav om selskapsgjennomgang spesifisert av TOMRA, slik at vi vet hvem vi gjør forretninger med.

- Sørge for at forretningstransaksjonene dine på vegne av TOMRA ikke innebærer å anskaffe, bruke eller ta vare på pengeinntekter eller eiendom ervervet med utbytte fra kriminalitet.
- La være å samarbeide med kriminelle, mistenkte kriminelle eller utbyttet av kriminalitet helt bevisst.

Være oppmerksom på:

- o Forsøk på å foreta betaling i kontanter eller som på annen måte omfatter uvanlige bankordninger.
- o Bestillinger, kjøp eller betalinger som er uvanlige eller uforenlige med kundens handel eller virksomhet.
- o Uvanlige pengeoverføringer til eller fra land som ikke er knyttet til transaksjonen.
- o Transaksjoner som kan ha blitt strukturert for å unngå krav om registrering eller rapportering.
- Rapportere det til lederen din eller en samsvarsansvarlig umiddelbart hvis du har kunnskap eller mistanke om at en motpart deltar i hvitvasking i forbindelse med transaksjonen med TOMRA.
- Ikke la motparten få vite om mistankene dine. For å oppfylle juridiske krav, du må ikke forfalske, skjule, ødelegge eller kaste relevante dokumenter.

Etterlevelse av handelsregler

I likhet med alle andre globale selskaper må vi overholde alle gjeldende nasjonale og internasjonale handelsregler. Land kan innføre ulike økonomiske sanksjoner rettet mot bekymringsfulle forretningsforbindelser med bestemte land, økonomiske sektorer, enheter eller personer.

Etterlevelse av handelsregler omfatter forskrifter som regulerer import, eksport og innenlandsk handel med varer, teknologi, programvare og tjenester, internasjonale sanksjoner og restriktiv handelspraksis.

Manglende overholdelse av gjeldende lover kan føre til bøter, forsinkelser, beslagleggelse av varer eller tap av TOMRAs eksport- eller importprivilegier, samt skade på TOMRAs omdømme eller fengsel for enkeltpersoner. Det er avgjørende at du er klar over kravene og hvordan de gjelder for rollen din. Ved å være bevisst på rollen din, bidrar du til at selskapet kan fortsette å drive virksomhet internasjonalt.

Ditt ansvar

- Sjekke forretningspartnere, leverandører og andre parter mot relevante lister over parter med restriksjoner.
- Være oppmerksom på at både sanksjoner og eksportkontrollreguleringer er komplekse og kan endres ofte. Holde deg oppdatert om reglene som gjelder for virksomheten din.
- Innhente og overholde nødvendige statlige lisenser der eksport- eller importaktivitet over landegrensene innebærer varer, teknologi eller programvare med restriksjoner. Du må skaffe til veie, beholde og kommunisere riktig toll- og eksportkontrollklassifisering på alle varer og programvare som forflyttes internasjonalt.
- Stoppe og be om hjelp fra en samsvarsansvarlig når omgangen din med en tredjepart avdekker mistenkelige fakta eller «røde flagg». Du må også stoppe og be om råd når du blir konfrontert med en restriktiv handelsforespørsel.

TOMRA

www.tomra.com